

Heer, herinner U de namen ...

“Heer, herinner U de namen ...” Deze woorden, waarmee lied 730 begint, staan op de gedenkwand in de Immanuëlkerk, waar de gedachteniskruisjes voor de overleden gemeenteleden opgehangen worden. Zoals u waarschijnlijk weet, blijft zo ’n kruisje een jaar op die gedenkwand hangen voordat het aan de familie aangeboden wordt. De naam van de overledene blijft zodoende nog een jaar aanwezig in het midden van de gemeente. En niet alleen als gemeente herinneren wij ons de namen van hen die gestorven zijn, maar ook van God geloven wij dat Hij niet vergeet wie zij waren en hoe zij heetten.

Dat is een troostvolle gedachte. Niet één mensenkind leeft en sterft er, aan wie God niet blijft denken. Onze namen staan onuitwisbaar geschreven in de palm van zijn hand. Zelfs al zou er vroeg of laat een moment komen dat er geen mens meer is die nog weet wie ik was, God weet dat wel!

Wie de drie coupletten van lied 730 eens doorleest, komt onder de indruk van de prachtige taal. Ik citeer een paar zinsneden: “... en vergeet niet dat zij kwamen langs de straten van de pijn, langs de wegen van het lijden, door het woud der eenzaamheid, naar het dag en nacht verbeide vaderhuis, hun voorbereid.” “Heer, herinner U hun luisterend wakker liggen in de nacht en hun roepen in het duister ...” “Die Maria hebt vergeven en de rover aan het kruis, laat de doden eeuwig leven met U in het paradijs.” In het Liedboek van 1973 telde dit lied (gezing 273) ook nog een vierde couplet. Daaruit citeer ik: “Heer, zo Gij niet wordt bewogen door het breken van zijn stem, door de droefheid in zijn ogen, is bij niemand heil voor hem.”

Toch heb ik, hoe schoon en ontroerend de tekst van Mattheüs Verdaasdonk ook is, de indruk dat dit lied weinig gezongen wordt. Zelf heb ik het ook nog nooit gezongen in een dienst. Hoe zou dat komen? Zou dat misschien iets te maken kunnen hebben met de oerprotestantse aarzeling bij het bidden voor de overledenen? In rooms-katholieke kerken is dat helemaal niet ongebruikelijk, maar protestanten doen dat niet zo snel, beducht als zij zijn voor bijgeloof en gedachten aan een vagevuur en dergelijke. Zelf heb ik er ook mijn aarzelingen wel bij. Immers: zou het nu werkelijk zo zijn dat zij die gestorven zijn onze voorbeden nog nodig hebben? Mogen wij er niet vast op vertrouwen dat zij al goed af zijn in de nabijheid van God? Mogen wij hen niet in dat vertrouwen loslaten?

Om voor mijzelf te spreken: dit jaar verloor ik eerst mijn vader en later mijn dochter. Dat gemis is verschrikkelijk. Maar het zou nog verschrikkelijker zijn als ik er niet zeker van zou mogen zijn dat zij aan Gods hart geborgen zijn. Ik hoef daar niet aan te twijfelen en ik hoef daar dus ook niet om te bidden.

Ik noem wel hun namen voor Gods aangezicht. Wij mogen in ons gebed alles wat ons bezig houdt aan God voorleggen. Natuurlijk hoort daar ook het gemis van onze dierbaren bij. Maar wij hoeven hun namen God niet voor te houden om Hem aan hen te herinneren, want dat doet Hij toch wel. Wij mogen dat doen omdat Hij niets liever wil dan dat wij ons hart voor Hem uitstorten, ook met ons verdriet en gemis.

Ds. Chris Schreuder